

Address:

172 Mannheim/Käfertal.  
 Mil. Labor Service Training Center.  
 8716 Co. Germany. U.S. Zone.

Mannheim/Käfertal, 17. 12. 47.

Armas hr. Rajamaa!

On möödunud rida kuid, kui viimati sain Teilt teateid. Aga eks võta ju argimured viti pagulusis üha õige tahtmingi kirjutamises, kuna mured tuleviku pärast võtavad üha enam hingemaad. Meie pagulaselu kulgeb üha allapoole, peamiselt majanduslikult. Kui tõmmata paralleeli 1945. ja 1947. aastate vahel siinses elus, siis on rõll edu märgata peremeeste mõtlemises ja tööexpiidamises, mis üha suhtes on pööranud 180° võrra, kuid majanduslik hooldus põgenike osas on langenud äärmiseni, peaaegu välja püüni. On muidugi teostatav poliitiline meelomuutus, kuid seda sageli püüavad turnestada hooldusorganite ametnikud, kes paljud ei näi puhtad olevat „progressiivse demokraatia“ mürgist, mis mingil teel neile süstitud. See tõbi levis suuresti UNRRA lõppaastal. Kuna FRO ametkond peamiselt komplekturiti endiselt UNRRA koosseisust, siis jäi ka see tõbi püsima. Eriti tugev näib see olevat Norra rahvusest inimestel, kes omal ajal sattusid UNRRA teenistusse naise ametühingute selektsiooni kaudu, saades enne tulekut veel eri väljaõppe. See ja endised kurvad kogemused skrüünimiste tagajärjel on nimistesse tekitanud tugeva umbuse uue käimasoleva küsitlemise kohta. Kuigi ametlikult kinnitatakse, et see ei too mingeid tagajärgi, on süski lõpptulemused kõinjal selgumata. Kuid näitab muidugi lähem tulevik.



Suuri vigu on muidugi tehtud kohati meie oma juhtide poolt, kes sageli ala Pürsalu taolise mõtteviisi tõttu ei astu rahva kaitses küllalt tõhusaid samme kartuses, et võid sattuda eksootilise kõrgemuse instantsis, mis omakord võib kõigutada momendi ametkohta. Teine suurem pahe on muidugi omavaheline õõrumine, mis pahatühti kantakse okupatsioonile võimudele, et iga hirmu eest hoida oma positsiooni. Üldse peab märkima, et ausust ja suursüdamust on jäänud väga vähe järele isegi meie omaaegse vaimse eliidis juures. Ei ole ju nüüd oluline igakord see tege majandusliku väärtuse seisukohalt, kui selle mentaliteedi kandmine meie rahva ja eriti noorsoo hinge. Püüdnud eskujud, keda noor saaks võtta ja teha oma eskujuks, kuna enamik on nüü või teinud muutnud ennast varjutada. Ja tiheda koostelu juures ei jää midagi vana alla. Nüü on Geislingenis juba suure kella külge seotud kullafondi rüüdist 350 paruma kvaliteediga ülikonnariide väljaandmine enne üldjagamist. Sama lugu on alkohooliga. Inimeste maksustamisel tunakse üha ette raha vajadust hariduse ettarbeks. Tegelikult on alkoholi õppejõudude tasudelt, mis saadud saksa majandusest, võetud esindusele n.a. maksu ca 8000 Rdt., kuid koolile on samal ajavahemikul antud toetust ca 800 Rdt. Peale selle on trüel real õppejõududel ära võetud isegi lisatoit.

Majanduslikult on meie põgenemine täiesti vastupidine, väljaarvatud inimesed, kes „päärtjat“ mängivad rahvuskaaslaste arvel. Enamike kaastöödud väärtesemist on aja jookul rännanud saksa majandusse, kust nad enam kunagi tagasi ei tule. Kuigi praegu — laagrites + süües toomis/ nor-



maaltarbijale on ettenähtud ametlikult 2050 kal., jätkub tegelikult saadavast toiduhulgast peale leiva ja kartuli ainult 1-2 päevaks nädalas. Sestõttu on ka selitatav meie põgenemise vaesustumine. Peamised toidused on kujunenud laagrites leib ( nisu, odra ja maisi segu), kartul ja soolaheeringas. Viimane tuleb muretseda juba vabaturult. Ja rahva tuleb vähe laagritest. Kõnnukselt teenib siin kees f. muidugi, kes teenistuses on. ca 100 R.M., mille eest võid saada 0,25 kg. võid ehk 3-4 kg. valget jahu ehk 20-30 soolaheeringat.

Sestõttu elatakse üldiselt tüdinult - tavaline jutt kees vaid toidust. Igati ootab igatsusega vaid emigratsiooni võimalust. Kuid need võimalused on siinses troonis seni olnud väga minimaalsed. Peale Belgia pettumuste sinna muundujaid ei leidu. Samuti ei usaldata minna Prantsusmaale osalt poliitilistel, osalt majanduslike põhjustel. Rootsi osas on seisukohad erinevad, - osa nimisi kardavad Rootsi tuleviku pärast, osa on aga optimistlikumad. Võib siiski ütelda, et siinse praeguse olukorra tõttu lähivad sinna siiski kõne, kellel selleks võimalusi avaneb. Kanada on ihaldatavamaid väljaränne kohti, kuhu suunduks enamik siinseid põgenikke, kuid seni on sinna pääsemiseks värvavad väga kitsad. Amerikasse saavad üldiselt - oodatakse igatsusega kongressi otsust 400000 DP siselaskmiseks. Austraalia võimalused on kõne ära kasutatud, samuti Inglismaa omad. Üks grupp ca 300 r. loodavad pääseda Uus-Meremaale. Need on tehnilised mehed. Üldiselt on senised võrbaumised olnud väga ranged, võetakse noori vallalisi ning täiesti terveid. Neude korrektsioonid meenutavad orjalurge.

Viimased kuuldused Heidelbergist FRO keesuselt annavad



siiski lootust suuremas väljapääses. Nimelt tahetavat siin-  
toonist DP-id likvideerida hiljemalt 01. juuliks 1948-a. Vallo-  
liste väljavõtmise selle nava kohaselt peaks lõppema vee-  
ruari kuul ja abieluliste osa juuni kuul. Ja seda ei  
viida - see läheb saksajajandusse. Nagu kuulda, tuleb  
raskusi vanadel ja invaliididel väljapääsemisega - need tahe-  
tavat jätta siia. Sakslaste eldine suhtumine meisse on  
väga halb. „Vetud välismaalase“ nimetust kasutatakse ligagi  
oageli. Nii on ka siinsetel põgenikel selge, et Saksamaalt  
tuleb ära minna esimesel võimalusel.

Mine pere elab endiselt Gerdlingenis. Naine on muu-  
õpetaja ja poeg õpet 3-as algkooli klassis. Saksamaale tulles  
haigestunud tal kopse-näärmed, mis rahhpeal võttis õige  
tõrre ilme. Kuid viimase kahi aasta terve pere uskendatud  
hoolditsemine on annud häid tagajärgi. Möödunud kuul  
võis konstatuurida juba täielikku tervenemist. Muidegi  
hoolditsemise osas eriti peab edasi kestma. Pealegi  
on ta oma 7a. vanuse juures väga suur. Pikkus 153 cm ja  
kaal 45 kg. See olen edasi ameerika sõjaväe juures. Selle  
möödunud olen oland Stuttgartis, Frankfurtis ja nüüd Mann-  
heimis. Teenistus on raskesti vaatamata tasuvam muust  
teenistusest, mille tõttu on teatavaid võimalusi parandada  
koduste taidulanda. Peale selle omandan siin praktilise  
oma uude õpitud eluutsale.

Kuis kulgeb Teie elu ja mida teete? Kuis elab perevõrd?  
Kas kodumaalt on uudiseid? Kga Teie ei ole kuulnud  
midagi pr. Peetsist ja pr. Velnerist?

Tervitusi minu perelt Teile ja perle! Rõõmsaid  
jõuluid ning head uut-aastat!

Teie H. Püüme.